

УДК 37.09:004.946

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРЕВАГИ ТА ТРУДНОЩІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВІРТУАЛЬНОГО ПОМІЧНИКА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Замета М.

e-mail: mariia.zameta@nure.ua

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. філософії
м. Харків, Україна

The educational process is increasingly integrated with digital technologies, including virtual assistant technology. The use of such an assistant in the educational space makes it possible to make learning more personalised, accessible, inclusive, and reduces the level of administrative burden. However, there are also a number of limitations, ethical issues and communication laws. For the effective use of virtual assistants, it is necessary to develop integration strategies that minimise possible implementation problems and take into account the need for a balance between automated and live forms of communication between educators.

Збільшення популярності онлайн-освіти в українському освітньому просторі внаслідок бойових дій вимагає нових методів підтримки учнів та студентів. Способи впровадження диджиталізації в навчання не вичерпуються використанням моделей додаткової реальності та штучного інтелекту під час занять. Більшість із них є складними та матеріально дорогими у використанні та інтеграції в освітній процес, тому для кращої взаємодії між учасниками освітнього процесу можна звернутися до технології віртуального помічника.

Віртуальний помічник – це програмне забезпечення, яке використовує технології штучного інтелекту або складні алгоритми для взаємодії з користувачем, виконання команд, пошуку інформації та автоматизації різних процесів. Застосування такого асистента в освітньому просторі дає можливість персоналізації та пристосування даної системи до конкретного користувача, створюючи об'єктивний аналіз поведінки учня та його результатів [1].

Переваги віртуального помічника:

1. Індивідуалізація. Віртуальний помічник здатен адаптувати освітній контент до індивідуальних потреб учня, забезпечуючи ефективніший процес засвоєння матеріалу [2]. Віртуальні помічники можуть стати ефективними інструментами для освітян різних соціальних груп та вікових категорій.

2. Ефективні механізми навчання. Завдяки використанню всебічних джерел подання та засвоєння інформації (візуальний, аудіальний або кінестичний) технологія віртуального помічника робить навчання більш цікавим та доступним.

3. Інклюзивне навчання. Необхідно зазначити, що віртуальні помічники можуть сприяти покращенню доступу до навчання для людей з особливими освітніми потребами, створюючи інклюзивне середовище.

4. Зниження бюрократизації. Використання віртуальних помічників може значно знизити адміністративне навантаження на викладачів (подання додаткового матеріалу, перевірка тестів, організація розкладу тощо).

Проте, чисельна кількість переваг віртуального помічника супроводжується низкою обмежень, проблем етичних норм та законів спілкування.

1. Якщо студенти почнуть віддавати перевагу взаємодії з помічником, а не викладачем, існує ризик негативного впливу на комунікативні навички, проблем емоційної підтримки, внаслідок чого порушуються закони спілкування «людина-людина», що вплине на загальний соціальний устрій в освітньому середовищі [3].

2. Варто враховувати похибки в інформаційній базі штучного інтелекту розроблених систем: він може неправильно інтерпретувати складні або багатозначні запитання, надавати неточні або упереджені відповіді тощо.

3. Додавання віртуального помічника у готову систему управління освітнім закладом може бути неможливим або некоректним через проблему інтеграції стороннього сервісу.

4. Також необхідно відзначити проблему відсутності необхідних навичок роботи з освітніми віртуальними помічниками серед викладачів та учнів.

Отже, необхідно ретельно враховувати психолого-педагогічні, етичні та соціальні аспекти ризиків результату функціонування технології віртуального помічника, розробляти стратегії інтеграції, що мінімізують можливі варіанти проблем реалізації, та враховувати необхідність балансу між автоматизованими та живими формами комунікації освітян.

Список використаних джерел

1. Замета М. О., Ляшенко О. С. Розробка та впровадження освітньої онлайн-системи з використанням інтерактивних уроків. // *Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference «Modern Perspectives on Global Scientific Solutions» (December 2-4, 2024. Bergen, Norway)*. European Open Science Space, 2024. P. 94-97.

2. Cardona, Ed.D M. A., Rodríguez R. J., Ishmael K. Artificial Intelligence and the Future of Teaching and Learning. *ed.gov*. URL: <https://www.ed.gov/sites/ed/files/documents/ai-report/ai-report.pdf>.

3. Sovianti R., Novrian N. Communication in the Era of Artificial Intelligence: Its Impact on Human-Technology Interaction. *Journal of Dialogos*, 2024. Vol.1, № 4, P. 10-18. DOI: <https://doi.org/10.62872/70tq1632>